

JUUBELID

ENN JAAMA - 60

Enn Jaama on sündinud 25. juunil 1934. a. Tartumaal Rõngu vallas talupidaja perekonnas. Hariduse omandas Koruste 7-klassilises koolis, Jäneda Põllumajandustehnikumis ja Eesti Põllumajanduse Akadeemia agronoomiateaduskonnas. Pärast studiumi lõpetamist oli aspirantuuris EPA taimekasvatuse kateedri juures. Enn Jaama oli juba kooliaastail teadushimuline ja kohusetundlik. Jäneda Põllumajandustehnikumi ja EPA agronoomiateaduskonna lõpetas ta kiitusega, aspirantuuri aga lõpetas ennetähtaegselt ja kaitses 1968. a. kandidaadiväitekirja teemal "Mõningaid talirapsi agrotehnika küsimusi Eesti NSV-s".

Tõsine huvi põllumajandusteaduse vastu on selle mehe teadvusesse tõenäoliselt kodeeritud geneetiliselt. Üsnagi aktiivne uurimistöö sai alguse üliõpilaspõlves, tollal hoogsalt tegutsevas Üliõpilaste Teaduslikus Ühingus. Aktiivse üliõpilasteadlasena oli Enn Jaama

agronoomiateaduskonnas ÜTÜ nõukogu esimees.

Enn Jaama on üks väheseid EPMÜ agronoomiainstituudi õppejõude, kelle ainuke töökoht on olnud meie õppeasutus ja kes on läbinud praktiliselt kõik ametiredeli astmed. Tema töömehepõlv sai alguse juba üliõpilasena. Ta on töötanud laborandina, vanemlaborandina, assistendina, vanemõpetajana, dotsendina, kateedrijuhatajana, kaugõppeteaduskonna dekaanina ja momendil on ametis taimekasvatuse õppetooli professorina.

Enn Jaama uurimistöös on lemmikkultuuriks raps, eriti taliraps. Selle kultuuriga on ta tegelnud juba alates 1961. aastast. Ta on uurinud talirapsi kasvatusvõimalusi ja agrotehnika probleeme Eesti tingimustes. Rapsi alal on Enn Jaama kujunenud üheks arvestata-vamaks agronoomiateadlaseks Eestis. Enn Jaama kui teadlane ei ole aga ühekülgne. Tema uurimistöö on olnud seotud ka selliste kultuuridega nagu kartul, söödakapsas, suviraps. Lisaks nimetatud kultuuridele on ta avaldanud publi-katsioone ka teiste õli- ja eeterlike õlide kultuuride, tatra jne. kohta. Enn Jaama on ka aktiivselt osalenud kõrgkooli õpikute kirjutamisel. Ta on kolme kasutusel oleva taimekasvatuse õpiku kaasautor, erudee-ritud ja hinnatud õppejõud. Tema käe all on õppinud taimekasvatust ja põldsööda-tootmist mitmete teaduskondade (instituutide) üliõpilasi.

Oma oskusi ja kogemusi annab ta edasi oma õpilastele. Enn Jaama juhendamisel on valminud sadakond diplomitööd, üks magistritöö. Praegu juhendab ta ühte doktoranti ja ühte magistrandi.

Kaastöötajad hindavad juubilari kui tasakaalukat, sõbralikku, alati abivalmis kolleegi, kes on suhtlemisaldis ja otsustes õiglane. Tema enda armastatuim väide "... olen üks halb ja kiuslik inimene", näitab aga, et tegemist on avara huumorimeelega inimesega.

Enn Jaama on osanud kujundada taimekasvatuse kateedris, mille põhjal moodustati EPMÜ taimekasvatuse ja sordiaretuse õppetoolid, teotahtelise, üksmeelse ja sõbraliku kollektiivi.

Tugevat tervist, meelekindlust, jätkuvat energiat ja tegutsemislusti soovides taimekasvatuse ja sordiaretuse õppetoolide kollektiivide nimel

J. Jõudu

JAAN HIIEMETS - 60

Juubilar sündis 17. veebruaril 1934 Tartus. Vanemate kaotuse tõttu kasvatati teda Kaagvere lastekodus, keskkhariduse järele läks aga Pärnu I keskkooli. Seejärel (1954...1959) õppis EPA agronoomiateaduskonnas. Et ta üliõpilasena tundis suurt huvi majandusteaduste vastu, tuli ka diplomitöö (vanemõpetaja V. Teitelbaumi juhendamisel) sellest vallast. See huvi sündis teda pärast agronoomiadiplomi kättesaamist kõrgkoolis õppimist teistkordselt otsast peale alustama, seekord kaugõppeüliõpilasena TRÜ majandusteaduskonnas. Teise diplomi omandas ta kaubanduse alal 1966. a.

selle sugulastõud vennas-vabariikides”, mille kaitsmine toimus 1971. a. Dissertatsioon oli märkimis-väärseks kokkuvõtteks, mis näitas, kui kaugele ulatub Eestis tehtav karjaaretus-töö. Seni oli vastavaid kokkuvõtteid tehtud ainuüksi vabariigi piirides.

Pärast aspirantuuri töötas J. Hiiemets noorem- ja vanemteadurina ELVI-s, 1977. a. veebruarist aga vanemteadurina ja laborijuhatajana ENSV Plaaniinstituudis. 1987...1989 oli J. Hiiemets Teraviljasaaduste Ministeeriumi KTB asedirektor. Pärast seda töötas nõunikuna Põllumajandusministeeriumis.

Nende daatumite sekka mahuvad veel J. Hiiemetsa ajakirjanikuaastad: “Rahva Hääle” ja “Edasi” põllumajandusosakonnas ning “Aja Pulsi” majandustoimetuses. Kui siia lisada, et ta on kutsetöö kõrval pilli mänginud Tallinna restoranides “Du Nord”, “Vana Toomas”, “Euroopa” ja “Klooga Rand” ning malelahingutes kätte võidelnud esimese järgu, saab selgeks, kui laiaulatusliku haardega mees juubilar on.

Praegu, kus eluaastaid on kogunenud niipalju, et tihe teenistusredel on selja taha jäänud, tegeleb juubilar peaasjalikult tõlketööga. Ta on huvi tundnud ka põllumajandus- ja majandustermine vastu, mille kohta koostatud ulatuslik kartoteek ootab edasist toimetamist.

J. Hiiemets on omanäoline otsiva vaimuga inimene, keda on alati häirinud meie elu ebakohad. Nendest on ta rohkesti kirjutanud (näit. “Kahmamise aeg”, “Aja Pulss” nr. 19, 1990, jt.), veel rohkem aga oma igapäevatöös juttu teinud. Alati ei ole tema väljaütlemised talle kasu toonud, aga mitte iga mees ei saa südamel kipitavat välja ütlemata jätta.

Ü. OII

Kutsetööd alustas J. Hiiemets Haapsalu Remondi- ja Tehnikajaamas taimekaitse agronoomina. 1967. a. astus ta TA Eksperimentaalbioloogia Instituudis aspirantuuri geneetika alal. Kahe aasta pärast vormistati aspirantuur aga ELVI-sse ümber. Innuka töö tulemusel valmis dissertatsioon “Eesti punane veisetõug ja

ILMATAR TAMMARU - 60

osakond, alguses nooremteaduri, alates 1974. a. vanemteaduri ametikoht, kus ta töötas pensionile jäämiseni 1990. a.

Eeltoodule lisaks on Ilmatar Tammarul jätkunud aega ja tahtmist ka töö- ja koduvälisele tegevusele. Ta on olnud instituudi naisvõimlemise rühma juhendaja, tegelnud rahvatantsuga, olnud Saku kodundusklubi juhatuse esinaine, laulnud naisansambelis. Seejuures on ta kadestusväärset suutnud säilitada oma noorusliku rühi ja liikuvuse. Küllap on selleks aluse pannud nooruses iluvõimlemisega tegelemine, sel alal kuulus ta vabariigi koondisesse.

Kolleegide õnnitlused edastanud

V. Kruus

9. juunil 1934. a. sündis Pärnumaal Suigu vallas Voorede peres tütarlaps, kelle nimeks pandi Ilmatar. Esimesed sammud haridusteel läbis ta Nurtu 7-kl. koolis, millele 1945...52 järgnes Haapsalu I keskkool. Teinud elukutse valiku põllumajanduse kasuks, jätkas õpinguid EPA-s (1952...1957). Esimeseks töökohaks noorele õpetatud agronoomile sai tolleaegse Keila rajooni "Kalevi" kolhoos. Kolhoosileiba maitstes ta aga vaevalt aasta ja 1958. a. aprillikuust sai tema töökohaks Taimekahjurite ja Haiguste Arvestuse ja Prognoosi Sektori Saku vaatluspunkt, ametinimetuseks agronoom. Tal oli terav silm taimekahjustajate leidmiseks ja täpsust nende üle arvestuse pidamiseks - kõik see võimaldas peagi edutada noort eriteadlast asutuse juhatajaks, millisel kohal ta töötas 1964. a. veebruarini. Siis astus Ilmatar (veel Voore) Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudi aspirantuuri. Samasse aastanumbrisse langevad ka abiellumine ja tütre sünd. Kõik eelnimetatuga seonduvad kohustused ja aspirantuuritöö raskused ületas Ilmatar Tammaru endastmõistetava kergusega ning 1968. a. oli kaitsmisvalmis dissertatsioonitöö "Eestis esinevate ristõieliste köögiviljakultuuride kahjurite prognoosi alused ja tõrje", mille eduka kaitsmise järel omistati talle 1969. a. põllumajandusteaduse kandidaadi kraad. Edasiseks töökohaks sai Eesti Maaviljeluse Instituudi taimekaitse

ARVO LEOLA - 50

Juubilar on sündinud 23. juunil 1944. a. Tartus lukksepa peres. Veidi hiljem töötas tema isa õppemeistrina tolleaegse EPA metallide tehnoloogia ja masinate remondi kateedris ja oli tuntud kui väga kohusetundlik, täpne ja oskuslik töömees. Seepärast ei ole imeks panna, et need omadused on ka pojale üle kandunud.

Arvo koolipõlv möödus vaheldumisi Tamme- ja Supilinnas. Pärast 5. keskkooli lõpetamist 1962. a. astus ta Eesti Põllumajanduse Akadeemia mehhaniseerimisteaduskonda, mille lõpetas 1970. a. põllumajanduse mehaanika inseneri diplomiga (1964...1966 oli Nõukogude armees). Kogu tema järgnev elu- ja töökaik on seotud Eesti Põllumajanduse Akadeemia loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedriga (praeguse nimega farmitehnika õppetool). 1970...75 - assistent, 1975...79 - aspirant, 1979...86 - assistent, 1986 - vanemõpetaja ja 1992 - dotsent. Tema põhitööks on olnud loomakasvatuse mehhaniseerimise õpetamine zootehnika eriala üliõpilastele. Tema välja ehitatud, nii ideeliselt kui ka füüsiliselt, on farmide elektrifitseerimise laboratoorium. Imetlust väärivad kavandatud ja valmistatud katseseadmed ja maketid. Nendes tuleb selgelt esile mitte ainult tema mõtteselgus, vaid ka käteosavus. Arvo on suur meister mitmesuguste näitlike skeemide joonistamisel. Eriline põhjalikkus, aga väljenduste napisõnalisus avaldub tema koostatud kirjatöodes.

Juubilari teadustegevus oli algperioodil pühendatud veiste söödajaotusseadmete uurimisele. Kogutud ulatuslikku teemaalast materjali ei sõandanud ta uisapäisa kandidaaditööks vormistada, alles 1992. a. kaitses ta tehnikamagistri töö teemal "Paiksete söödajaotite võrdlus-hinnang". See töö näitab ilmekalt, kui võrdlakoosooniline, samas aga tihe võib olla teaduslik tekst.

Viimastel aastatel on Arvo Leola huviobjektideks olnud talude lehmafarmid, eriti neis kasutatavad lüpsiseadmed. Ta seadis kättesaadavatest sõlmedest kokku odava lüpsiseadme, mida võib rakendada väikelautades lehmade lüpsikohal lüpsmiseks. Aega ja energiat nõudis sõnniku tigukonveieri ehitamine, katsetamine ja evitamine. Suured praktilised oskused on ikka abiks olnud, need võimaldavad tal olla ka nõuandjaks ja lektoriks lüpsjate väljaõpetamisel.

Töö juurest, s.t. EPA-st, leidis juubilar endale ka elukaaslase. Nende pere on paljulapseline ja selle majandamine nõuab, eriti praegusel ajal, oskust, töökust ja tahet. Igaüks, kes A. Leola Allika

tänava kodu külastab, võib veenduda nende pere korraarmastuses, töökuses ja tehtu kvaliteedis.

Soovime heale ja tublile kolleegile edasist jaksu ja edu tööpõllul ning pereelus.

V. Veinla

KATRIN KOLK - 50

Katrin Kolk, neiuna Palts, on sündinud 22. juunil 1944. a. Haapsalus teenistujate perekonnas. 1963. a. lõpetas hõbemedaliga Tallinna 7. Keskkooli, seejärel astus Tartu Riikliku Ülikooli keemiaosakonda, mille lõpetas 1968. a. kiitusega. Järgnes aspirantuur samas, anorgaanilise keemia kateedris aastatel 1968...1972, mille lõpetamise järel omistati talle keemiakandidaadi teaduskraad. Aastatel 1972...1982 oli ta TA Füüsikainstituudi nooremteadur. Aastatel 1982...1984 töötas Eesti Põllumajanduse Akadeemia keemia kateedris vanemteadurina. Edasine teaduslik-pedagoogiline tegevus jätkus